

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Négy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzet r hirdetések aiku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A hírek.

A Spanyolok azt, hogy az Egyesült Államok, még Kuba szigetére tekintélyes szárazföldi haderőt, mely a felkelőkkel egyesülve, a felszabadítás munkáját eredményesen végezhetné, nem tudott kitenni s az ebbeli kísérleteket szárazföldi katonaságuk ébersége mindeddig megheistotta; valamint azt, hogy az Egyesült-Államok hajóhada sem vívott ki elhatározó győzelmet, sőt ez most Kuba láthatáráról is eltűnt; ellenben a Spanyol hajóhadnak sikerült Kubával az összeköttelést helyreállítani: mint g y ő z e l m ű k e t kürtölik világba.

A háboruzó felek ősidőktől fogva nélkülözték az őszinteséget, s az eseményeket céljukhoz képest túlnagyítva, vagy túlcicsinyítve, vagy átglyártva szokták közölni. Nagyon egyszerűnek látszik előttünk, hogy a Spanyolok szintén ez esélyes módot követik.

A kavitei tengeri győzelmük az Egyesült-Államoknak, borzasztó izgalomba hozta a Spanyolokat, úgy hogy, amínáluk a történelem által szolgáltatott hasonló tényekből ítélve, nem tartható hallatlannak: közelálltak ahhoz, hogy az uralmonlevő hatalmat megbuktassák s vagy a trónkövetelő Don Carlost juttassák a trónra ki most a tetszetős hazafit játsza, vagy köztársasági kormányformát állítsanak helyébe.

Mi nem tarthattuk lehetetlennek azt, hogy a militarismus által az állam erejét kiszivatni nem akaró, — tehát e tekintetben gyenge és készületlen Egyesült-Államok ellen, az otthon és gyarmataiban felkelések által arra kényyszerített, de az európai hatalmak militaris fényüzését önként is követni hajlandó Spanyolországnak, a folyamatban levő felkelések leverésében gyakorlatilag is kiképzett rendes hadserege: kezdetben legalább, győzelmeket tud kivívni szárazon és vizen; tehát nem vártuk oly hirtelen amaz amerikai tengeri győzelem bűtését; de még kevésbbé várták ezt magok a Spanyolok.

Értjük hát, ha ama nagyon negatív értékű hírek nagyítva, pozitív eredményeként hirdették ki, hogy otthon a veszélyes végletekbe csapható izgalmakat mérsékeljék s bizalom felgerjesztésével az ingadozó hatalmat szilárdítsák és idejük legyen államuk még lehető minden erejét — az Egyesült-Államok elleni háboru folytathatására kifejtteni; még hátterben azzal a gondolattal is, hogy győzelmek esetében egyik vagy másik hatalomnak szövetségbe vonását és segélyét megnyerhetik, amelyek most a semlegesség színe alatt lesik, hogy a hadviselő felek szorultságát kizsákmányolhassák.

Mi azonban a harcznak végtére is a Spanyolok hátrányára történő s ez

uttal Kuba felszabadításával járó kimenetele felől most sem vagyunk kétségben, s azoknak a győzelmi híreknek világba-kürtölésében a célt — a megtévesztést megtudjuk látni.

Ezen feltevésünkben még inkább megerősít az a másik hír, hogy a Spanyol kormány európai szövetségest keres s kész ennek a ténylegesség esetében terület-átengedést tenni.

Nem taglaljuk e hír különösségét, a mely abban az ellenmondásban is feltűnik, hogy Spanyol ország gyarmat birtok megtartásért lépett a háboru biztalan útjára és most hájlandó volna területet átengedni, mikor éppen szerencséje mosolyogni kezd; hogy e művelet miként egyezik meg s spanyol nemzet büszkeségben kimagasló jellemével; tehát azt is feleslegesnek tartjuk fürkészni, hogy melyik lenne az a szövetséges és melyik és hol az az átengedendő terület? De azt látjuk és mondjuk, hogy így a harcz tovább húzódnék sőt világháboruvá válnék, mert nem tudjuk elhinni, hogy ha az a szövetség létre jönne: ezt a többi Európai hatalmak semlegesen elnézni tudnák; tehát azt következtetjük, hogy egy ily világháboru felidézése következményeit mi előtt belemenne, többszörösen megmérlegelné bármelyik fél... megszámlálná különösen eszközeit mindenek felett pénzét, vagy hitelének ér-

Véres reggelik.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —
Írta: **Kozma Andor.**

Az igaz, hogy a drágaság ijesztő, de azért mintha kissé mégis boldogabb kezdene lenni a magyar, a kinek reggelire csinos abroszszal teritenek a frissen szellőztetett és takarított ebédidőben. Mert az nem nagy baj, hogy a ropogós kislit ott az illatozó kávék kannák és párolgó tejszínes labas mellett, immár vajmi kis terjedelemmel zsugorog az ezüst kosárban. Erről teljesen eltereli a figyelmet a mai ujság, mely szintén oda van készítve a porcellán eszések közé, mint a kívánatos reggelinek legizletesebb falatja.

Olyan kedves híreket hoz mostanában ez a derék ujság a magyarnak! Ha mindig ilyen jól viselné magát, megérnök, hogy a skribrel, a zsurnaliszta, az egészen türehető, sőt a jóra való emberek közé számíttatnék. — Lám, mindjárt az első fénytásra azt kiáltja a zörgő-zörgő, nyomdafesték-szagu, szimpáikus papiros, hogy a buza ára 15 frt 16 kr.

Ez már beszéd! Az egész magyar társadalom, arra van alakítva s úgy van berendezve, hogy a buza ára átlag 10—11 frt legyen. S ime a keserves közelmúltban jött és ment egyik lusztrum a másik után, melyben a buza ára átlag csak 6—8 frt volt. Csoda-e, hogy a magyar társadalom ez idő alatt alapjaiban folyvást remegett, berendezésében pedig bomladozott? A csoda inkább az, hogy még

sem roskadt össze és mégsem bomlott teljesen kórságos elemre.

Most aztán egyszerre felszökik a buza ára, magasan az okvetlenül szükséges átlag fölé! Az igaz, hogy olyankor teszi ezt, mikor a magyarnak már nincs tavalyi és még nincs idei buzája. Azonban mégis meg van ebbe az a jó, hogy reménységet, sőt tisztességes valószínűséget ad arra az időre, amikor már nem csak ára lesz a buzának, hanem a mikor lesz valósággal buza is. Hát persze, persze akkora le fog ebből a 15 frt és 16 krból valami farragódni s az a valami, sajna: bizonyára több lesz egy-két forinttal 16 kbnál. De azért az ár még akkor is mindenestre az okvetlenül szükséges átlag keretében fog esőndesen hullámozni, ha csak az átközött gonosz börze valami ördögi fuffanggal megint le nem spekulálja ad absurdum.

No igen, mert az az átközött gonosz börze ilyeneket szokott eselekedni? Miért? Hogy miliókat öntsön a maga néhány embe-rének zsebébe s hogy a magyart tönkre tegye. Most azonban mégis feleresztette, sőt felhajtotta a buzaárt a mennyei magasságba; a mit fent röviden jelzett programjával nem bírok összeegyeztetni. Ámde én ezen dolgokhoz nem értek.

Én az értelmetlen értelmekkel úgy képezelem az ár-esést és emelkedést, hogy a börze ablakába egy termométer van kiakasztva, mely az időjárás szerint hol kevesebbet, hol többet mutat.

A börziáner pedig lehet, hogy akkor érzi magát igen jól, ha az a termomenter minél kevesebbet mutat, hanem azért sem azt az időjárást, nem csinálja, a melyik neki jó, sem azt, a melyik neki rossz.

Különben az mindegy, akár mint van is ez a dolog. A magyarnak most csak az kell, hogy a tisztességes huzaár akkor is meglegyen ha már lesz buza.

A szimpáikus ujságpapiros, a mint egy oldallal előbbre fordítjuk a legkedvesebben biztat bennünket, hogy ne féljünk, meglessz!

Avagy nincs-e háboru, hogy az Isten áldja meg érte azt a szoltáréneklő Mac Kinley urat, a ki a methodista templomba jár imádkozni a szegény ördög spanyol kirablásának sikeréért. Azonképen áldja meg az Isten a szegény ördög spanyolnak azt a kis maradék büszkeségét, melynél fogva még sem engedi magát csak amúgy okosan és békességesen kirabolni, hanem megkivánja, hogy a hatalmas, erős rabló őt előbb még holtra is verje.

Ez a hosszas, messze háboru a magyarnak olyan érdekes s a mellett olyan természetes!

A hajdan erős, dús gazdag spanyol magyogón rongyosan, koldus szegényül tenfereg a világban. Hanem a temérdek elpazarolt ősi örökségből, még megmaradt neki egy remek szép drága kincse, brillant ékszere Kuba, És az uraságából leromlott gyöngö-

tékét, mivel az iszonyú államadóságok idejében a mely korban pedig az európai államok kivétel nélkül szenvednek, nem volna könnyű csak itthon folytatandó közönséges és gyorsan bevégezhető háborúra is pénzt szerezni, hát még egy olyanra, mely tengerentútra szállítást engedne csak meg sat. sat. Spanyolországot erőforrásait végkép kimerítné s a terület átengedés okvetlenül kitörésre vinné a még most fékezhető lázadást, bukásba taszítana kormányt, dinasztiait.

A harmadik hír hihetlenségben túl tesz a két elsőbön, ami nem más mint hogy »a Kubai felkelők meghódítottak és karjukat — kardjukat is felajánlották a Spanyol hatalomnak — az Egyesült-Államok ellen.«

Na hát egy ilyen hír világba dobása nem kevesebb mint az emberek hiszékenységével ezek — egészen ostobának tartásáig menő visszaélés. De hát önmagát ülteti fel a hazug. Mert ki hinné el, hogy azért küzdöttek volna a felkelők éveken át düh- és elkeseredéssel, hogy amidőn küzdelmök céljának teljesedése végre — az Egyesült-Államok tényleges és már háborúba áttent beavatkozásával — több mint bizonyos: elejtsék a célt, letegyék vagy még éppen felszabadítójuk ellen fordítsák karjukat — fegyverüket, aki felé reménykedve, mondhatnók áhitattal néztek, — akihez magok önként csatlakozni akartak már 1840-ben, mint akik a szabadság teljességét élvezni önmaga és azt testvérként másokkal is kész megosztani, népek közkincsévé tenni; aki maga irigyelhető fejlődésnek, jólétnek, boldogságnak örvend a szabadság és függetlenség által... hiszen az oly ellentét lenne, melynek nincs párja az elnyomott és szabadság után kívánczó

s méginkább annak kivívásáért harczoló népek történetében.

Elhisszük, hogy a Spanyol hatalom most szorultságában mindent ígér, hogy lefegyverezze őket s netalán az amerikaiak partra szállításával részökre hozandó segélyeszközökkel is nagyobb lángra szítható felkelésök terjedő veszélyétől megszabadítsa magát s a világgal elhiteltesse, hogy a szigeten nincs elégedetlenség, nincs többé felkelés, nincs a spanyol uralom alól kikivánczolás... tehát nincs semmi joga a szabad Egyesült-Államoknak a felszabeditás ürügye alatt a spanyol birtok ügyeibe avatkozni. De hogy ígéreteknek, a melyeket a spanyol hatalom csak ideig-óráig tartana meg, miként azt a hatalmak szokták cselekedni, aztán a nyert jogokat elkezdendé nyírbálni aztán megsemmisítené s a rászedettek újra kezdenének a mit elhagytak, de többé nem a felszabadulás oly bizonyos reményével, mint a milyenben most vannak, mert a hálátlanság által megsértett Szabad-államok többé nem kockáztatnának értök sémit s nyögniök kellene újra a gyűlölteket spanyol igát — miként ülnének fel a felkelők a szabadulás bizonyossága helyett: azt már nem elhinni, de elképzelni sem tudjuk. Avagy sérthetné ambíciójukat, hogy nem maguk magukat szabadították fel, hanem e jótétemény az Egyesült-Államoktól származott s ennek elérése esetében az Egyesült-Államok szövetségébe kellene lépniök, holott ezt már magok kívánták több mint félszázaddal ezelőtt, a midőn látták azt a mit most is látnak, hogy az Egyesült-Államoknak nincs legazott tartománya s nem lenne ilyen Kuba sem, még csak semis »territorium«-képpen lépne az Egyesült-Államok kötelékébe, hanem mint önálló Status, amihez a szövetségi szer-

vezet minden megkívántóságait, úgy népszámban, mint kiterjedésben stb. bírja. Azok a Statusok pedig az öntörvényhozás és önkormányzás minden jogait bírják; a szövetséghez tartozás csak azon fontos biztosítékot adja meg nekik, hogy azon jogokban az Egyesült-Államok nagy erejével meg is védetnek.

A kubai felkelők meghódítása és az Egyesült-Államok ellen való harczra tett állítólagos önfelajánlásukat tehát határozottan el — nem hisszük. Ily botorságot még a faj és vallási különbségben rejlt elfogultság felől sem felételezhetünk.

De feltéve, hogy úgy volna: azt is elhihetjük, hogy a Szabad-Államok oly elhatározással mentek bele ebbe a háborúba, hogy a Kubaiaknak a Spanyol hatalom minden erőfeszítése daczára sőt még a netalán elámitott felkelők akarata ellen is szabaddá kell lenniök. Ezt ugy követeli a szabad amerikai közérzés; de ugy követeli a szövetségesei állami érdek is; mert közelében még a kereskedés szabad forgalmát is megbénító viszonyokat nem tűrhet.

És az meg is fog történni a világba szórt fentebbi spanyolhírek daczára, még ha volnának is oly bárgyak akik ellúnnék, hogy azok igazak s nem üres puffogatások.

— a. — a.

BELFÖLD.

A hitelszövetkezet a főrendeknél. A főrendház közjogi, törvénykezési, pénzügyi, közgazdasági és közlekedésügyi bizottsága 1898. évi május hó 27-én, pénteken d. e. 11 órakor ülést tart. — Targyai: a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslat.

Az osztrák delegáció teljes ülésében tárgyaltak a külügyminiszterium előterjesztéseit. Császári azonban, a ki azt hiszi, hogy nagy külügyi problémák foglalkoztatták volna

koldus ezt a remek drága brillant ékszerrel hordja ragyogtatja a rongyos ruháján. Miért? Mert az övé; jogos tulajdona. Hát nem képtelenség ez? Minek egy rongyos koldusnak a kinek kenyere sincs ilyen czifra drágaság? Ezt kérde az a roppant gazdag, óriási hatalmu parvenü, Észak-Amerika is. Már az csak bizonyos, hogy jobban illenek az a drága ékszer neki. Meg is vette volna nagy pénzért, de a rongyos koldusban felágaskodott a züllött arisztokrata gőgje s visszavágta, hogy ez családi ereklye, nem eladó!

Ha nem eladó, no hát akkor elveszem, erőszakkal — viszont felelé a duggazdag, hatalmas parvenü. S legott adott is egy nagy boxot a szegény rongyos üres gyomrának a közepébe. A rongyos pedig hagyja magát ütni verni, rugni a teste minden részén, hanem a két kezét görcsösen szorítja a drága családi ereklyére. Azt még nem kaparthatta el tőle a hatalmas parvenü. Azért tessék neki őt teljeseen agyonverni. A mely kívánságát rövidebb vagy hosszabb idő alatt a hatalmas parvenü teljesíteni fogja.

A magyar buzaár Erd-kében minden esetre kívánatos, hogy e szörnyű egyenlőtlen de ep azért igen természetes verekedés minél hosszabb ideig tartson. Vagyis, hogy ez valami jóságos veletlen folytán valóban verekedés legyen s ne maradjon csupán egyoldalú agyonverés, melyben az egyik az erős csak üt, a másik a gyöngye csak állja a mig bírja. Minél tovább tart a spanyol-amerikai háború, annál bizonyosabb, hogy az amerikai buza temérdek özőne nem seprí el a magyarénak az árát. Hátha még megessenék az a lehetetlenség, hogy

a gyöngye koldus fölibe kerekednek az erős parvenünek! Ha az a bizonyos spanyol flotta mely sehol sincs, valami Istencsoda folytán kiemelkednek a tenger habjából mint Afrodité — s halomra löné Bostont, New-Yorkot meg; még néhány milliomos parvenü várost.

Ha aztán ráadásul még a Sampson yanke admirális hajói is levegőbe repülnének a másik yankee admirális, a cavitei győző, Dewey pedig egész expedíciójával együtt lekonzoltatnak valahol Manila körül! Hej, akkor lenne csak szép világ! Akkor aratás után is egész biztosan legkevesebb 15 frt 16 kr. lenne a buza ára.

Mert akkor eltartana a háború még addig, míg a hatalmas parvenü új városokat és új hajórajokat nem épít és mig revanche felében el nem törli a föld színéről a spanyol nemzetet.

No de ez már tulságosan édes ábránd! Ilyennek iramodik a magyar elme, mikor a reggelinél a szimpatikus újságpapíros szívvidámító háború-híreket zörög. A szegény magyar mindazáltal az édes ábrándban csak elgyönyörködhetik s elégedetlen beéri a kevésbé nagyszerű valósággal is.

A háború denique meg van — ez a fő. Hajók repülnék a levegőbe, süllyednek el, lödöznek egymásra, kergetődznek, bujkálnak: emberek sebesülnek meg és halnak véres, erőszakos halált s rengeteget hazudnak a téviritok. Mindettől pedig emelkedik a buza ára. Kell-e reggelire valami kedvesebb s érdekesebb a magyarnak?

Am hadd affektáljon más, hadd adja a

végtelenül humánus általános embert, — és beavallom, hogy élek-halok a háborúért. Csak itt nálunk ne legyen háborunk soha. A többi nemzetek hadd verekedjenek! Az oly hasznos a szegény magyarnak s oly kellemessé teszi a reggelit.

Ha ha még kevésbé takarékoskodnának a véres ütközetekkel azok a kiálthatatlan amerikaiak s azok a szegény, nyomorult spanyolok! S hátha még ezek az utóbbiak kissé kevesebbet kapnának ki s kissé többet győznének! Ámbar e tekintetben sok függ az országától is, a mely reggeliző asztalunkra kerül. Van pl. ügyes, okos, hírlap, mely ugy szólván naponként tud egy-egy spanyol győzelméről hírral kedveskedni. En már reggelit csak ezt olvasom. Tudom ugyan, hogy a spanyol győzelem sohasem igaz, de azért az megolvadni igen jól esik.

A buza ára pedig megy felfele, vagy legalább kitünően tartja magát bizonyos magasságon.

S imre, egyszerre csak a spanyol-amerikai háború-rovat mellé besorakozik az újságba egy másik is: az olasz forradalom rovaja. Alig pár nap alatt ez a rovat többször megújul. Milanóban olyan utcái harcz kerekedett, hogy egy óra alatt egyetlen barikádnál több a halott meg a sebesült, mint az egész spanyol-amerikai háború összes eddigi csatáiban.

Hanem ez kellemetlen! Ezt a forradalmat éppen az okozza, hogy a buza ára olyan szédítő gyorsasággal száguldoz fölfelé. Az, hogy a pékek immár nagyon is csekély térfogatúra sütik süteményeiket s hogy a szegény emberek

ennek tárgyalása keretében az osztrák delegatusokat. Az egy Kaftan nevű cseh kivételével, ki beszédével az orosz szövetség szilárdítása mellett tört lándzsát, alig hallottuk mást, mint az osztrák belpolitikai viszonyoknak per longum et latum való taglalását. — Ezzel kapcsolatban azután szóba került, magától értetődik a kiegyezés is és az egyetlen Gomperz kivételével, ki kijelentette, hogy ő lehetetlennek képzi a monarchiát két külön vámtérülettel, valamennyi szónok megegyezett abban, hogy ha egyáltalán jön létre kiegyezés Ausztria és Magyarország között, úgy annak érdekében Magyarország kell, hogy aldozatkot hozzon Ausztriának.

A keresztény szocialista Bjehlohvalek egyenesen be is jelentette a késhegyig menő háborút; elvtársa Axmann pedig kerekén megmondotta, hogy a bekövetkezett gazdasági válságot majd Ausztria felelőssé teszi Magyarországot. A két Lueger-párti delegátus hevesen megtámadta Magyarországot ez alkalommal. Nem annyira elésen, de nem kevésbé határozottan követelték Ausztria érdekeinek előremozdítását Magyarország rovására, a német Schüker, Hohenberger és Offenheimer. Szótak még Goraysky, Birwinsky. Metall és Panitzka, kik a tiroliai és lengyelek speciális politikájának voltak tolmácsolói.

Érdekes volt Wassilko báró felszólalása, ki a betiltott balászfalvi román gyűlést tette szóvá és kijelentette, hogy a magyar kormány nemzetiségi politikája ellentétben áll a külügyminiszter politikájával.

Az érdekes ülés hat óra hosszat tartott, de nem fejezték be még Kramarz, az ifjú-cseh felszólalását várják.

A karzaton végighallgatta az ülést több magyar képviselő is.

A képviselőház ülése.

Rövid ülése volt a Háznak, a melyben alig 40—50 képviselő jelenléteben végig tartogyalák a hitelszövetkezetekről szóló javaslatot.

A napirend előtt Komjáthy Béla tette szóvá Lepsényinek legujabb tetteit, a meiyet lentebb Komjáthy beszédében ismertetünk. — Komjáthy beszéde nem egyiben szenvedélyes kifakadásokra ragadta a függetlenségüket. Komkrét indítványt nem terjesztett elő Komjáthy,

mivel mindenki tudja, hogy mit tartson egy olyan emberről, a ki Kossuth Lajos emléket meri meggyalázni.

Ezután attértek a szövetségi javaslat tárgyalására, de itt is megnyilatkozott az ellenzék izgatott hangulata, mert midőn a jegyző Major Ferenczet hívta fel szólasra, Pichler szenvedélyes hangon kiáltotta:

— Csodálatos, hogy ilyen tisztességes ember beszél a Hazban, mikor Lepsényivel egy párton an.

Ez a közbészölés élénk ellenmondást keltett a néppártiaknál, és a nemzeti párton.

A szövetségi javaslatnál különben már csak a 78. §-nál állt elő módosítással Benyovszky Sandor gróf, a 79. §-oal pedig Major Ferencz, de ezeket Lukács pénzügyminiszter felszólalása után elvetették.

Legutoljára tárgyalták a pénzügyi bizottság által ujonnan szövegezett 66. §-t, melybe Rátkay László nyújtott be egy indítványt, Polónyi Géza pedig felvilágosítást kért a minisztertől.

A pénzügyminiszter válasza után, miután Rátkay az indítványát visszavonta, ezt a §-t is elfogadták.

Az ülés már háromnegyed 12 órakor véget ért.

A Lepsényi ügyben

Napirend előtt felszólt.

Komjáthy Béla: A parlamentarizmusnak alapját képezi a különböző elvek, különböző pártok szerint sorakozóknak egymás iránti tisztelete. (Igaz! Ugy van!) Megküzdhetik egymással a harcra, de egymásnak intenzióját egymásnak tisztességét egymásnak becsületét kétségbe vonni nem szabad (Ugy van! Ugy van!) A jobb és szélsőbaloldalon.) Ha nem talán akadnak itt vagy ott egyesek, a kik erről megelégednek, ez ellen mindenkor tiltakozott a magyar közszellem.

Sokszor megtörténik az, hogy a parlament küzdterén az egyik párt a máikkal szemben áll; nagyon sokszor megtörténik az, hogy eles vitatkozások folynak s talán a szenvedély hevében egyik, vagy a másik tovább megyen a megengedhetőnél de ez soha sem lehet más, mint az elvekhez való ragaszkodás kifejezése.

De midőn kimagasló alakjaink közül valaki meghal, akkor mindent elfelejtünk, a mi történt még a vita hevében is és akkor az illetőnek sirja felett a nemzeti kegyelet örökös. (Általános élénk helyeslés.) Ennek a századnak két kimagasló alakja volt az egyik Kossuth Lajos, a másik Deák Ferenc Ugy szólok, mint pártja Deák Ferencz törekvéseivel ellentétben állást foglalt el. De midőn az élők sorából a Mindenható elszólitotta: az a kegyelet, a mely őt a nemzet részéről érte, osztatlanra vált, ép úgy azon, mint ezen az oldalon. Kossuth Lajos is a meddig élt, egy iranynak volt a vezére, a törekvését talán leginkább ez a párt mondhatná magáénak, de a midőn Kossuth Lajos elhalt gyászolta őt az egész nemzet, mint nagyságot. (Igaz! Ugy van!) Ha akadt ember a hazában aki akár Kossuth Lajos, akár Deák Ferencz emléket meg akarná gyalázni, az a nemzet ellen bünt követne el. (Igaz, ugy van! Élénk helyeslés.) Fájdalom akadt egypár megbomlott agyu ember!

Olay Lajos: Megbotozni való gazemberek.

Komjáthy Béla... a kik hazánk nagy kimagasló alakja ellen a legdurvább támadásokkal léptek föl. Nem kellett védekezni e vádak ellen hiszen e nemzetnek szeretete rajongása, az elég védelem ilyen vádakkal szemben. De mert ezek a vádak a parlamenten kívüli emberektől eredtek, nem volt más feladata az ellenzéknek, mint hallgatni mert ide azt nem lehetett bevonni. Tegnapi azonban akadt a magyar parlamentnek egy tagja a ki magáéva tette ezeket a vádakokat.

Pichler Győző: Gazember! Elnök Kéri a képviselőket, hogy sértő közbeszólásoktól tartózkodjanak.

Komjáthy Béla: és a ki hazánk nagy fiát meggyalázó, meggyanusító könyvet akar a magyar nép közt terjeszteni.

Olay Lajos: Nyolczvanezer példányban Pichler Győző: Ingyen!

Komjáthy Béla: azt hiszi, valótlan állított, mikor azt mondta, hogy akadt Magyarországnak egy olyan főura, ki ezt elmozdítani akarja...

Pichler Győző: Hazudik!

Komjáthy Béla: Sokkal többre becsüli a magyar nemzetnek főurait; sokkal többre becsüli a magyar nemzetet; semhogy föltenné róla hogy ilyen főurai vannak. A ki Magyarországnak annyi jószágát élvezi, ki annak köszönheti vagyonát, családjának felvirágzását, az a magyar nemzet legnagyobb fia elien nem támad.

Azzal szemben, a ki magát erre a térre ragadtatta, talán kötelezve volna a képviselőház arra, hogy vele szemben állást foglaljon...

Pichler Győző: Megbotozza!

Elnök; Pichlert rendreutasítja.

Komláthy Béla: Ezt azonban feleslegesnek tartja. Elég, hogy itt az első ülésen valaki hangot adjon annak, hogy mint gondolkozik arról és azokról, akik Kossuth Lajos emléket megtámadni mertek. (Helyeslés.) Szólok itt határozatot provokálni nem akar, nagyon helytelennek tartana, de tudja, hogy minden becsületes magyar embernek (Igaz! Ugy van!) pártkülönbség nélkül meg van a lelkében az, hogy mit gondolt azokkal szemben, akik erre a térre ragadtatták magukat. (Igaz! Ugy van!) A megérdemelt nevet sem mondja ki rájuk, épp azért mert a parlamenti illem, melynek mindig híve volt, ezt neki megtiltja: de gondolja s azt hiszi, hogy a többiek is gondolják. (Élénk tetszés s helyeslés.)

Elnök: A házszabályok értelmében az eképfelvetett kérdés sem vita, sem határozathozatal tárgyát nem képezheti.

Egyes városok, testületek már régebben kifejezték a Z i m á n d y - Z e l e n y á k fele alávalóság felett méltó megbotránkozásukat; most legközelebb B á c s - B o d r o g m e g y e t ö r v é n y h a t ó s á g i k ö z g y ű l é s e b e n e g y h a n g u l a g megtörtént ugyanaz, azzal a hozzáadással, hogy erről értesítik az illetők püspökét is.

Hát aztán a püspök mit csinál; megbüntet-e a közönséges embert is megbélyegző, annyival inkább a vallásérkölesi tisztességet ápolni hivatott papokat a nemzet felháborító rendkívüli, ragalmazási tényért; vagy hagyja azt a Lepsényi-fele módon a nép lelket megmetelyező czélből, meg tovább fajulni. Kiváncsiak vagyunk rá!

KÜLFÖLD.

Gladstone halála. Gladstone temetése iránt még semmiféle végleges intézkedés nem történt. A Gladstone családnak az az ohajtása, hogy Gladstone nejét, majd szinten a Westminster-apátságba temessék férje mellé, nem talál semmiféle ellenzésre. Hasonló eset előfordult már egyszer. Palmerston-nak a felesége szintén a Westminster-apátságban van eltemetve. Egyéb kérdések támadtak azonban újabb, amelyeket meg kell oldani. Gladstone kívánsága szerint ugyanis lehetőleg mellőzni kell a sok szertartást. Már pedig a Westminster-apátságban való eltemetéssel ez együtt jár. A temetés legfeljebb pünkösd után június első hetében lesz lehetséges. Gladstone holttestét be fogják balzsamozni, azután pedig megengedik a népnek, hogy megnézzé a nagy halottat. A koporsón, Gladstone óhaja szerint nem szabad virágnak lennie. Pedig Gladstone egész életén át nagy barátja volt a virágoknak. Az alsóházban mindig gomblyukában kaméliával jelent meg. (N. Fr. Pr.)

Transvaal és Anglia. A »Times«-nek jelentik Pretoriából tegnapi kelettel: A »Star«-közteszi a szövégét annak a válasznak, a melyet Transvaal Chamberlain táviratára adott. A válasz igazolja Transvaal álláspontját, hogy az 1884. egyezményben nem láthat szuverénitást és ismétli azt az állítást, hogy Jameson betörése magánemberek vállalkozása

volt és brit tisztviselők támogatták. A válasz végül még egyszer hangsúlyozza Transvalnak választott bírósági döntésre való jogát.

Az új spanyol kormány. A madridi kamara szombati ülésén Sagasta miniszterelnök bemutatta az új kabinetet s azt mondta, hogy az előbbi minisztérium csak 2 hónapig tartott, de nekik ez a két hónap két esztendőnek tetszett, mert ő rea háramlottak a legnagyobb keserőségek. A regenskirályné megbizta őt a kabinet ujjaalakításával. Valamennyi miniszter a többség kebeléből való, de a külügyi tárca még sincs betöltve, mert Leon Castillo még nem fogadhatta el ezt a tárczát. Leon Castillót igen fontos tárgyalások tartóztatják Parisban, de különösen az a körülmény, hogy még nem tudni, minő irányba térnek a hatalmak a mostani súlyos helyzetben. A miniszterelnök ismétli a szenátusban tett nyilatkozatait, megbélyegzi az amerikaiak eljárását s azt ohajtja, hogy módot találjanak a diadal kivívására. Fölhívja a Házat, hogy ne vesztgesse meddő vitákkal az időt, hanem egyes-egyedül az ország érdekében foglalkozzék. (Tetszés.)

Romeró Robledó tudni ohajtja, vajjon a mostani minisztérium folytatása-e az előbbinek. Sagasta azt válaszolja, hogy rendes időkben a kormány csupán a szabadelvű pártot képviselné, de a mostani viszonyok közt tisztán spanyolnak kell tekinteni. Ha háboru nem volna, ugy ez a minisztérium folytatása volna az előbbinek. A mai viszonyok között azonban nem az, mert mindenki megteszi, amire képes, de többet nem tehet. (Tetszés.)

Vasárnap a harcterről semmiféle hír sem érkezett.

A spanyol kabinetből még mindig hiányzik a külügyminiszter. Leon Castillo, a párisi spanyol nagykövet ugyan több ízben tanácskozott Sagastával, de végleges megállapodás még nem jött köztük létre. — Spanyol hivatalos körökben azt állítják, — hogy a kormány el van tőkélve arra, hogy segédhajókat küld az Egyesült-Államok partjaira azzal az utasítással, hogy az Egyesült-Államokba vezető minden kábelt vágjanak át, még a trasatlantit is, ha az amerikaiak a kubai kábelt átvágnák.

A minisztertanácsban Sagasta miniszterelnök jelentést tett arról a tanácskozásról, amelyet Castillóval folytatott. Mivel Castillo a regenskirálynénél való kihallgatása után kijelentette, hogy újból érkezni akar Sagastával, ez fentartotta magának a döntést a külügyi tárca ideiglenes vezetését illetőleg és azt mondta, hogy elhatározását holnap majd közli a minisztertanácsal. Aunon tengerészeti miniszternek ma reggel Sagastával és a Companie Transatlantica képviselőjével folytatott tanácskozását élenként kommentálják, Leon Castillo megtartja párisi nagyköveti állását.

A külügyi tárczára sok jelöltet emlegetnek, közöttük vannak Groizard Navarro és Rodrigo is.

Táviratok.

A Zola-per.

Budapest, máj. 24. Versaillesből jelenti a Havas ügynökség tudósítása: Tegnapi délelőtt kezdődött meg a Zola-per. Az igazságügyi palota bejáratánál csak kevés kíváncsi gyűlt össze. A tárgyaláson számos hírlapíró volt jelen. Zola baj nélkül érkezett meg. Igen szigorú rendszabályokat tettek a rend fenntartására. A tárgyalást 11 óra 45 perczkor nyitják meg. A terem zsúfolva van. A jelenlevők közt vannak a haditörvényszék tagjai, akik mint magánfel jelentek meg.

L a b o r i védő megteszi határozati javaslatát a varseilesi esküdszék illetékeltelensége miatt, mert a büntényt Parisban követték el.

A főügyész válasza után, a ki Labori indítványait elvetését javasolta, a bíróság visszavonul tanácskozás vegert. A bíróság elveti Labori indítványait és illetékesnek mondja ki magát.

Labori kijelenti, hogy az illetékességi kérdésben felelbezz.

A bíróság visszavonul tanácskozássra.

Az ülés ujra megnyitása után

L a b o r i hevesen bírálja a bírósági szervezetet.

Az elnök megvonja tőle a szót s aztán kihirdeti a törvényszék határozatát, mely a pert a semmisítőszeknek az illetékességi kérdésben való döntéséig elhalasztja.

Az ülést aztán berekesztették. Nehány kiáltás hallatszott: »Le Zolával,« de nem talált viszhangra.

Császári jubileum

Budapest máj. 24. A budapesti polgári lövész egyesület elhatározta, hogy az osztrákok által a császár jubileumára rendezett országos lövészünnepeken nem vesz részt.

Thesszália kiürítése.

Budapest máj. 24. E hó 22-én a törökök teljesen elhagyták a thesszáliai kiürítési második zónát s egy orával később megszállották azt a görögök. A 3-dik zónát e hó 29-ig, a 4-dik és utolsó zónát pedig jun. 6-ig fogják a törökök teljesen kiüríteni. Ez utolsó zónába esnek északi Thesszália legjelentősebb helységei: Larisza, Volo stb. A törökök visszavonulása a legnagyobb rendben történt; a csapatok fegyelmelzetsége minden körben bámulatot keltett.

Uj vicinálisok.

Budapest máj. 24. A képviselőház közlekedési bizottsága Lukács Béla elnökle alatt tegnap d. u. ülést tartott, melyen a kormány részéről Daniel miniszter volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette és minden változtatás nélkül elfogadta a belisce—praudauoveci és óbecse—ujvidék—titeli helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat s tudomásul vette a keresk. miniszternek a budapest—budafok—titényi helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló jelentését. A bizottság megállapodásainak a házban való képviselésével Kovács Pál előadót bizták meg s ezzel az ülés véget ért.

A magyar kvóta üzenet.

Budapest máj. 24. Az országos kvóta bizottság Széll Kálmán elnöklet alatt tegnap d. u. a főrendiházban ülést tartott, melyen a kormány részéről Bánffy báró és Lukács pénzügyminiszter volt jelen. Az ülésen Falk Miksa előadó előterjesztette az osztrák kvóta bizottsághoz intézendő minimumnak az első bizottsági ülés megállapodásai alapján szerkesztett szervezetét, melyet a bizottság egyhangulag magáéva tett. A uniumot szerdáni küldik el az osztrák bizottságnak s alkalmasint esütörtökön fogják közzéteenni budapesti és becsi lapokban.

Kossuth gyalázói és Debreczen városa.

— Indítvány a holnapi közgyűlésre. —

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, máj. 24.

Lapunk más helyén adjuk a képviselőház felháborodásáról szóló tudósítást abból az alkalomból, hogy Zimándy és Zelenyák piszkos és arczatlan könyvét egy magyar képviselő ajándékol osztoztatja s most arról adhatunk hírt, hogy Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának is alkalma lesz holnap e fekete hiénákkal szemben megvetését éreztetni.

A mai napon ugyanis a következő indítványt adták be pártunk előkelő tagjai S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármesternél, ki azt a holnapi közgyűlés napirendjére kitűzte:

Tekintetes Törvényhatósági közgyűlés!

Bármily eltérők legyenek is a nézetek Kossuth Lajos politikai működését illetőleg.

historiai tény az, hogy nevezett nagy hazánkia közpályán való munkálkodása korszakot alkotó eredményeket mutat fel hazánk történetében. Lankadást nem ismerő, kitartó munkálkodása, fényes tehetsége, szeplőtlenül ragyogó emberi és honfiai jellemé pedig az emberi erények oly tökéletes példáját mutatja elénk, mely tiszteletre gerjeszti az egész művelt világot s még tiszteletes fegyverekkel küzdő politikai ellenfeleit is. Kossuth Lajosra méltán büszkék minden magyar sziv. Ez a szempont vezette törvényhatóságainkat, kik 80-ik és 90-ik születése napján annak idején hálát iratokkal üdvözölték s városainkat, midőn diápolgáruul választották meg.

Kossuth Lajos nemtelen rágalmazása és meggyalázása egy nemzetünk meggyalázásával s az a modor, melylyel meg sirban nyugvó anyja emléket is gyalázat sarával igyekszik bemocskolni, két merénylő a politikai fanatizmus és elvetemültség oly jelensége, mely békés politikai küzdelmekben ép oly szokatlan, mint jogosulatlan:

A törvényhatóságok bátyjai mögöl kell fényes pályája küzdterére Kossuth Lajos meggyalázóival szemben adjanak elégtételt kegyelettel ö zött, tisztelt emlékének a törvényhatóságok, melyek ezáltal egyszersmind a megsértett nemzeti becsület érdekében teljesíteni nemes kötelességet.

Indítványozzuk ennél fogva: mondja ki a közgyűlés, hogy azon hazafiatlan merénylet fölött, melyek Zimándy Ignacz és Zelenyák János nevű plébánosok Kossuth Lajosnak, hazánk halhatatlan érdemű és szeplőtlen jellemű nagy fiának emlékezetét beszennyezni s ezáltal a magyar nép halas tiszteletéből kirekeszteni törekedtek s az ezen gonosztevő céllal irott szennyűvet nemcsak a külföldön terjesztik nemzetünk gyalázatára, hanem ujabban a magát »nép-párt«-nak nevező politikai frakció egyik hivatalos közlönye, Lepsényi Miklós szerkesztő felhívása szerint ingyen osztoztatja olvasói között: Debreczen sz. kir. város közönsége megbotránkozásának s kifejezést és nevezett merénylőket és büntarsaikat minden becsület magyar honpolgár megvetésére méltóknak itéli; s egyben hasonló nyilatkozat tételére felhívja átratilag az összes tars törvényhatóságokat.

Debreczen, 1898 május 23-án.

Dr. Bakonyi Samu,	Kertész János,
Tóth Béla,	Óry Mihály,
Fonyó Lajos,	Bácsi András,
Dr. Nagy Zsigmond,	Török Bálint,
Harangyi Sándor,	Kiss Albert.

HIREK.

* **A holnapi közgyűlés.** Szombati szomban közöltük Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága holnapra kitűzött rendes közgyűlésének tárgysorozatát, melyből látható hogy főtárgyát, a városi házépítési is a város által kezelt alapok zárszámadása és a nagykölesön hovaforításáról szóló főszámvévi jelentés fogják képezni. Feltűnhet mindenki előtt, hogy lapunk e két fontos tárggyal előzetesen nem foglalkozott. Feleletünk egyszerű: ignoti nulla cupido; a t. városi tanács nem tartotta érdemesnek arra szerkesztőségünket, hogy legalább a meghívóval elküldte volna hozzánk a kinyomatott példányt. Ennyit igazolásul. — Jelenthetjük továbbá, hogy a tanács tegnapi ülésében a holnapi városi közgyűlés napirend-

ere pótlólag még két szabadság idő engedélyezése iránti kérvényt vette fel: dr. Könyves Tóth Mihály r. kapitány két heti, Szász Sámuel r. biztos pedig 3 havi szabadságot kér.

A mai nap reggelén továbbá Kertész János és társai indítványt adtak be az iránt, hogy Debreczen város törvényhatósága Zimány Ignác és Zelenyák János plébánosok iránt a »Kossuth Lajos a világtörténelem ítélőszéke előtt« című könyv megírása és terjesztése alkalmából fejezze ki legmélyebb megvetését. — melyet lapuk más helyén közlünk. Végül pedig a házszabályok ügyében interpelláció is lesz a holnapi közgyűlésen Az interpellációt Dr. Freund Jenő bizottsági tag adta be s annak szó szerinti szövege a következő:

I. Mi indította a tekintetes városi tanácsot arra, hogy a házszabályhoz és utcajelzéshez szükséges táblák tárgyában 1898 márcz 11-en kibocsájtott pályázati feltételek 4-ik pontjában megjelölt minőségű öntvény táblák helyett bádóg táblák alkalmazását határozta el?

II. Mi indokok vezettek a pályázat feltételeivel ellenkező Brudsteiner-fele ajánlat figyelembe vételére, s ezáltal a többi pályázatok sérelmes mellőzésére?

III. Van-e tudomása a tekintetes tanácsnak arról, hogy az elhelyezett táblák nem a pályázati feltételek 7-ik pontjában megjelölt módon, nem a tölgyfa tönkökben, nem rozettas sárgaréz csavarokkal, hanem közönséges szegekkel erősítettek meg s mért engedélyez ezáltal a tekintetes tanács a munka szolidagának kárára a vállalkozónak mintegy 2000 frt jogtalan előnyt?

Mi pedig azt kérjük ezzel kapcsolatban, hogy miért térnek el ehöz a gyakorlatban attól a határozattól, hogy a sarokházak mindakét utczára számot kapnak?

* **A Petőfi dalegylet majálisára** a következő meghívót vettük: A »Petőfi dalkör« által debreczenben 1898. évi május hó 28-án szombaton a nagyerdei nyári vigadóban dälés zene-estélyelyt egybekötött és az egyleti zászló alapjárára rendezendö zártkörü majálisra kívül címzettet a rendezőség tisztelettel meghívja. A rendezőség: Nagy Ferencz biz. pénztárnok Borus Béla, biz. elnök. Ujlaky István, biz. jegyzö. Karnagy: Fentzl Rudolf. Sinay Imre, Balogh Kálmán, Nagy Gábor, Sinay Gyula bizottsági tagok. Kezdeté pontban 8 óraker. Belept díjak személyenként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt. A kör alapítói és rendez. tagjai tagsági jegyeiket basználhatják. Jegyek löre valthatok: Békés Lajos, Csáthy Ferencz, Leidenfrost Gy. és Mendelovics Lajos urak üztetében, a majális estéjén pedig a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A majális mäsora: 1. Nyitány. Magyar Testvérek zenekara által. 2. »Borus az ég határa« népdal, Riglertöl. Elöadja a dalkör. 3. Czimbalom játék, elöadja »Bóth Vilma k. a. 4. »Intermezzo« a Paraszt becület címü operából, »Sirtam eleget utánad« népdal, énekl: Sebesi Bassett Vilmos ur. 5. A Bard Siichertöl. »Nyisd ki rózsám« népdal Zimaytól, elöadja a dalkör. 6. »Bálaton dal« Szomorü füz hervadt lombja« népdal, énekl Sebesi Bassett Vilmos ur. 7. »Raköczy induló«, Hubertöl Magyar Testvérek zenekara kísérete mellett elöadja a dalkör. A mäsor után vacsora és táncz.

* **Szöllötulajdonosok figyelmébe.** A mezö rendörkapitányság a következő jendelelet adta ki a kertgazdáknak: szöllöragya (Perronospora viticola) ellenében való végekezés czéljából az első permetezés május hó, a második jun. végéig, a harmadik permetezés pedig a második permetezés és a szüret közti idő közepén, legkésőbb azonban aug. végéig foganatosítandó lévén; értesitrm Czimet, hogy a felügyelete alatt álló kertészekben a birtokosságot a védekezésre azon figyelmetes mellett hívja fel, hogy a törvény a mulasztókat pénzbírsággal, esetleg elzárással rendeli fenytetni. A kert csöszknek pedig

tegye szigorú köteleességévé hogy a mulasztókat jun. jun. szept 1-ös napjain a mezörendör kapitánysághoz jelentsek be s ebbeli mulasztások az 1894 évi XII t. cz. rendelkezése szerint feyelmi uton fog megtoroltatni.

* **Bánffy Dezsö nevenapja.** Van a képesség hiányának olyan nagy mérve is, amely népszerűvé tesz. Például van akarhany olyan istentelenül rossz színész, aki nem léphet a szinpadra, hogy a közönség ne üdvözölje tapssal, mosollyal — ha nincs is minden maliczia nélkül az a nagy ünneplés. Nagy Fülöpöt — a kiröl még az ellenségei se tudtak jót mondani, határozottan népszerűvé tette Demosthenes. Haynau — például volt olyan gonosz hogy bizonyos népszerűségre teygen szert, — míg Bach megmaradt az elvonultság szürke kárpitja mögött. Thaisz Elek, Rudnay Béla nem nélkülöznek bizonyos népszerűséget, míg szegény Török csak jó főkapitány volt. A történelmi igazságok barátja örömmel konstatalhatja, hogy Bánffy Dezsö is népszerű immar Tudják, mikor van a neve napja s megragadják a kedvezö alkalmat, hogy könnyítsenek érzelmeik súlyán. Tegnap a képviselöházban jutott eszükbe a honatyáknak a miniszterelnök nevenapja és a mikor távozni készült: az üles teremböl lelkesen megjeleneztek, a mit ö mosolyogva s hajlongva köszönt meg. Miután ma kezdödött meg a pünkösdi vakáció is, azt hiszszük, senki sem csodálkozik a magas iskola lelkes hangulatan.

* **Menjünk Kabára!** A kabai ifjuság élén dr. Engländer Sándor orvossal a legnagyobb gondallal késziti elő az ott junius hó 4-én megtartandó felolvasással egybekötött nyári táncmulatságot, úgy hogy az előkészületek után itélve, a legnagyobb sikerre számithatunk, annyival is inkább, mert nem csak a nemes, a jötekonyezel — amelyek az szolgálatban áll — képez vonzeröt a közönségre nézve, de az is, hogy annak e czél kivitelében a debreczeni akadémiai polgárság kebelében fennálló »Hajdumegyei kör« tagjai a maguk részéről is mindent megtesznek, hogy az semmi kívánni való fenn ne hagyjon. Csak ezeknek előre bocsátása után érthető az az általános érdeklödés, amelylyel a jünialist Kabán kívül Debreczen mint vidéke, különösen pedig Szoboszló, Nadudvar és Földes kíséri. Régen szött álmok valósulnak meg ezzel, a debreczeni jogászok és theologusok pedig leröjök az egyszer magukra vállalt kötelezettségeket. A meghívó különben a következő: »A kabai ifjuság a debreczeni akadémia polgárság kebelében alakult »Hajdumegyei kör« közremüködésével jun. 4-én a kabai nagyvendéglo táncztermében jötekonyezelu felolvasással egybekötött táncmulatságot rendez, melyre kívül címzettet és becses családját meghívja a rendezőség. Beléptdíj 1 frt, családijegy 2 frt, mely ugy a felolvasásra, mint a táncmulatságra érvényes. Csak a felolvasásra szóló jegy 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A hölygek kéretek egyszerű ruhában megjelenni. Kezdeté este 8 óraker. A rendezőség most küldi szét a meghívókat, de ha valaki véletlenül nem kapna, — azonban arra igényt tart, forduljon ez iránt levölben vagy szóval a kabai rendezöbizottsághoz, dr. Engländer Sándor orvos urhoz Kabán, vagy pedig a debreczeni rendezőséghez, a hajdumegyei kör háznagyí hivatalához Debreczen, Csapó-u. 437. sz. a. (a régi h. cz.), ahol a szives megkeresések készséggel nyerneki kielégitést. Viszontlatásra Kabán! Mäsor: I. 1. Nyitány, elöadja a nádudvari zenekar. 2. Felolvasás, tartja Pakozdy András joghallgató. 3. Komoly szavalat, tartja: Futó András hittanhallgató. 4. Versfüzér, felolvasza: Forrás Gyula jogh. 5. Zene szölo, elöadja: Pásztor Gyula jogh. 6. Humoreszk, elöadja: Balogh Sándor jogh. 7. Vigszavalat, elöadja: Boross Lajos jogh. 8. Raköczy induló, elöadja: a nádudvari zenekar. II. Táncz reggelig!

* **Vizsga az ohati iskolákban.** A város ohati iskoláiban most felynek az évetzéro vizsgák, melyeken a tanácsot Roncsik Lajos kultur szenátor és Szabó Kálmán isk. széki jegyzö képviselik.

* **A nyiregyházi sertésvásár betiltva.** Szabolcs megye alispánja, mivel a nyiregyházi határban sertésvész fordult elő a sertésvásárt betiltotta. — Ugyanitt említjük meg hogy Bosznia és Hercegovinába a sertésbevitel Magyarország összes területéről el van tiltva.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvél tudatjuk a felejthetetlen jó anyának, nagyanyának és aldott jó emlékü rokonoknak néhai DEBRECZENI GÁBORNE szül. Komjathy Klara asszonynak fojó hó 23-én reggeli iél 6 óraker, munkás életének 73-ik évében özvegy ségének második havaban öt napi súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejthetetlen drága halottunk földi részei f. hó 25. d. u. 3 óraker fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Nagy-uj-uteza 1605. sz. házunknál tartandó gyászima után a Kossuth-utczai temetöben levö családi sírboltba örök nyugalomra helyezetni, mely végtisztességételre rokonainkat, barátainkat s jó ismeröseinket bánatos szívvél meghívjuk. Debreczen, 1898. május 24. — Egyetlen fia Aladár nevével Koch Idával, Gyermekeik, illetve unokák Gábor és Margit. Szamos közeli és tavoli rokonok nevében is. Béke poraira! A temetést Gebauer K. első erczkoporsó-gyára rendezi.

* **A photoplasticon,** mely a Hatvan- és Piacz-utca sarkán a Tóth Gyula-fele házban van elhelyezve, tegnap volt másodszer látható mikor is II. Lajos bajor király pazar berendezésü és br. Zerrnal bizarrabb stilben épült csodapalotái voltak láthatók. A rendkívül érdekes és oriai köitekezésével létrehozott, kincseket érö épületek Bajorországban még mindig zarandokias tárgyai s tudvalevöleg a bajor kormány megnézésükert belepö díjat szed s abból fizeti az adósággként hatrahagyott építési költségeket. Ezeket a mesés építményeket a photoplasticon teljes pompájukban mutatta be s a remek látványban nagyszámu intelligens közönség gyönyörködött. A vállalat a mai napon O l a s z o r s z a g o t mutatja be.

* **Vendégszereplés.** Sebessy Vilmos operaénekes ki a mult saisonban városunkban vendégszerepelt meghívást kapott a Kolozsvári Nemzeti Színház igazgatóságától, hogy ott szerzödtetés czéljából vendégszerepeljen. Sebessy Vilmos a Zsidónó cz. operában lép fel először a bibornok rzereproen.

* **A mesterütczai iskola nem eladó.** A városi tanács tegnapi teljes ülésében szavaz többséggel elejtette azt a tervet, hogy a nagymester utczai régi iskolatelek eladásák s ama városrészt számára tervezett kisedövodának más telek vasaroltassék. A tanácsot előbbeni allasponjának megváltoztatására tapasztalaton alapuló pénzügyi okok birtak.

* **Kalauz a házszabályokról.** Vecsey I. tanácsnok azt javasolta tegnap, hogy a tanács a hivatalok s a közönség tájékoztatása vegett kimutatást készitsen az új u czanevakról és az új házszabályokról. Igen helyes kezdeményezés.

* **Orpheum a Koronában.** Mezey daltársulata a holnapi naptól fogva a Korona vendéglo kellemes nyári helyiségében fog működni. Ma tartja a Vilmos-fele vendégloben az utolsó előadást.

* **Bellamy meghalt.** Londoni távirat jelentí, hogy Bellamy Ede, a hírneves amerikai regényiro, a Kétezredik esztendő címü fantasztikus regény világhírü szerzöje tegnap meghalt, Bellamy 1850 márczius 25-én születte Chicopee Fallsban, Eszak-Amerikában. Iskolát az Union College-ben es Nemetszágban végezte ezután hazatért az új világba s a napisajtó szolgálatába állott. — Eleintén novellákat irt, a melyek közül a Hatot egyre, Nantucketi idill, Heidenhoff dr. pöre, Ludington kisasszony nővére keltettek nagyobb föltünést. Nagy regényét a Looking backwardsot 1888-ban írta meg. E munkát magyarrá is leforditottak 2000—1887 czimen.

A legújabb angol kiadás után Cserney Gyula magyarosította a regényt s közölte hozzá a szerző utóiratát s Valasz a bírálóhoz című levelet. A Looking backward megjelenésekor óriás szenzácziót keltett. A bírálat élesen támadta, de a közönség sok százezer példányban kapkodta szét az érdekes művet, a mely ott volt minden európai könyvkiadó polczán. Maga Bellamy is azt írja, hogy bár regénye fantasztikus formában van írva, azért komolyan kell vennie az emóserseget, a jövőben várható ipari és társadalmi átalakulás tekintetében; különösen Amerikában, a hol ez az átalakulás az evolúció törvényei szerint leg hamarabb fog megtörténni. S az emberiség csakugyan komolyan vette Ballamy könyvét, a mely rendkívül sok kiadást ért meg s legutolsó megjelenésekor is háromszázezer példányban kelt el.

* **Igen elegáns nyári női toilettet,** dk gyönyörű szép női ruhákat készít a legújabb divatlapok mintáira Kronovitz Maab Nagyuj-uteza 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* **Tombola és táncz.** A női pariskola 25-én rendezti a nagyerdőben tombolajátékkal egybekötött nyári mulatságát. A tombolajáték nyereménytárgyait a női pariskola növendékei készítettek, megtekinthetők Benyats Emil üzletében. Jegyek előre válthatók Benyats Emil és Zador Lajos üzletében.

* **Takonykór Karczagon.** A Takonykór felépése miatt Karczagon a határ elzárása el lett rendelve.

A háboru.

A harczerén a hadi szerencsét határozottan a spanyolok javára fordultnak állítják. Aprilis 25-ike óta, tehát epp negy hete tart már a háboru, az ugynevezett cavite tengeri útközetén kívül azonban egész mostanáig semmiféle jelentékenyebb mozzanat nem volt.

A hadüzenet első percében kétségtelen volt, hogy ez a háboru hosszú lesz, sok pénzbe és sok emberéletbe fog kerülni, ha az amerikaiak Kuba inváziójára szánják el magukat. Ez elől pedig nem térhetnek ki. Minden igyekeztük erre irányul, de egyelőre teljesen eredménytelenül, miután csak három hónap mulatán rendelkezhetnek annyi katonával, a mennyire, sikeres operáció céljából, ott okvetlenül szükségük van. Azzal, hogy eddig néhány északi és déli partvidéki helyet lövették, semmit sem értek el. A hol a partraszállást kísértették meg, ott pórul jártak.

Cervera epp oly óvatosan hajtott végre tervet, miut a mely gondatlanok voltak az amerikaiak. A spanyolok tisztára felrevezették Sampson tengernagyot és mint az eddigi események igazolják, Cervera ugyanazon napon indulhatott nyugat fele, a mikor — a hírek szerint — Cadixban kellett volna kikötnie.

Bar ma is igen gyéren érkeztek a hírek a harczeréről, az eleufetek operációit a következőkben állapíthatjuk meg:

Spanyolorszagnak a partvidéki védelemre Kuba körül eddig csak fahajókból álló hajórajja volt, ep úgy, mint a Filippi-szigetekenél. Ezek a hajók igen bölcsen oltúrték a blokádot és nem mertek semmi nagyobb tetre vállalkozni.

Most már bátrabbak lehetnek. Cervera egész csomó pánczelos hajóval jött segítségükre s mint egy mai gibraltári távirat jelenti, most már a tartalék hajóraj is elindult a kubai vizekre.

Ezzel a hatalmas rajjal Amerika semmiféle jelentékenyebb erőt nem állíthat szembe. A spanyol hajók gyorsabb járásuak lévén, a blokádnak vége, ha Cervera felhasználja szerencsés helyzetét. Az amerikaiak csak két dolog közt valaszthatnak. — Vagy magában a kikötőben semmisítik meg ezt a hajórajt mindenáron, vagy önként feloldják a blokádot és minden egyéb teendőt elhalasztanak.

Hajóik, melyeket Kuba blokádjára alkalmaztak, egytornyos monitorok és lassu járásu ágyunaszádok, gyöngé felszereléssel és gyöngé ánczszalattal. Földadatuknak, Cervera oda ér-

kezése óta épenséggel nem felelhetnek meg. Könnyen megeshetik, hogy a spanyolok hatalmába kerülnek.

Arról ma nem érkezett hír, hogy Cervera Santiago de Kubába maradt-e, avagy hogy jött akar-e maradni? A helyzet ma nem szólítja feltétlenül Havannába. Ha azonban bántatlanul odaérhet, meg fogja tenni. Ez csak egy napi munkának a kérdése. Cienfuegosba pár óra alatt eljuthat.

Minden jel arra mutat tehát, hogy nagy események készülnek, Sampson tengernagy Washingtonból azt a határozott utasítást kapta, hogy a spanyol hajórajnak a havannai öbölbe való behatolását minden áron megakadályozza. Sley is fontos parancsokat kapott. A két flotta összeütközése tehát közvetlen küszöbön áll.

Erkezett távirataink a következőket jelentik:

Washington, május 24. A jövő héten Pauncefole angol nagykövet, Davies tengerezeti miniszter és az Egyesült Államok hivatalnokai tanácskozni fognak a Kanada és az Egyesült-Államok között függőben levő vitás kérdések rendezésére kötendő egyezmény előzetes feltételei fölött.

Gibraltár, május 24. Azt beszéli hogy a Cadix előtt horgonyzó hajóraj a kubai vizekre megy.

New-York, máj. 23. Jacksonvilleből érkezett távirat szerint f. hó 18-án egy 400 kubaiból álló expedíció nagymennyiségű lőszerrel és 75 öszverrel Tampából Kubába indult.

Madrid, máj. 24. A »Montserrat« parancsnoka ma este ideérkezett. Mintegy 800 ember, köztük számos tengerész várta a pályaudvaron. Egy csoport élénk üdvözléssel fogadta a parancsnokot és kocsiját a — belvarosba a hadügyminiszteriumig kísérte, a hol a parancsnok Correa tábornok hadügyminiszternek átnyújtotta Blanco tábornok levelet.

Madrid, máj. 23. Havannából érkezett távirat jelenti:

Két amerikai ágyunaszád megkísérletta a La Tabella kikötőjébe való bejutás kimerőszakolását, a part mentén felállított csapatok azonban visszavonulásra kényszerítették.

Port au Prince, máj. 24. Curaçaoból ideérkezett németalföldi gőzhajó jelenti, hogy a spanyol hajóraj Curaçaonnal 300 tonna szénrel és 100 tonna élelmi szerrel rakodott meg. A hajórajnak — állítólag — kevés vagy éppen semmi szene és kevés élelmi szere volt.

London, május 23. A Timesnek jelenti Key-Westből, hogy a kábel Cienfuegos és Santiago de Cuba között ismét kijavították s így a közvetlen összeköttetést Havanna és Európa között újra helyreállították.

London, máj. 23. A Timesnek jelenti New-Yorkból tegnapi kelettel:

A sajtó hangulata nyomott: a lapok egy része panaszkodik, a télenesség miatt míg mások attól tartanak, hogy Mac Kinley akcióra szorították, mielőtt az előkiszületeket befejezték volna. A közönség kezdi belátni, hogy Cervera tengernagy mozdulatainak határozott céljuk van és nemely tengerészeti szakértő azt hiszi, hogy célját el is fogja érni Roszszaljak azt is, hogy nincsenek a »Viscaya« mintájára épített hajók. Hír szerint Mac Kinley elnök a főhadsegéde, a kadü g y m i n i s z t e r s M i l e s é s — Merrit tábornokok igen nagyfontosságú katonai ügyekben nem tudnak meggyezni.

A mi Kubát illeti, általános az a vélemény, hogy az Egyesült Államok csalatkozni fognak abbéli várakozásukban, hogy Gomez fölkelő vezér hathatós katonai támogatásban részesítse őket.

A legújabb hírek a következők: **New-York,** máj. 23. Egy St.-Pierreből érkezett távirat jó forrásból azt jelenti, hogy Cervera tengernagy hajórajja indulóban van a martinique-i vizekre, hogy szemet vegyen fel. Mivel a francia hatóságok nem engedték meg, hogy a Terra és Alicaante hajók Twickenham hajóról szemet vegyének fel Port au Prince-

ben, azt hiszik, hogy az említett két hajó sik tengeren vesz fel szemet a Twickenhamról, azután csatlakozik Parrera hajórajához.

Key-West máj. 24. Mint C a s t r o Ernlos, a Cardenas-tartománybeli kubai junta elnöke, a ki az »Annapolis« ágyunaszádon ideérkezett, beszéli, hogy a felkelők borzasztó nyomorban vannak. Ezelőtt a városokból csempésztek ki a vidékre élelmiszereket, a mi most lehetetlen, mert a városok lakói maguk is éhséget szenvednek.

KÖZGAZDASÁG.

Szöllőgazdák figyelmébe. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter megküldötte a kereskedelmi és iparkamarának a rézgalicot tiszta minőségben és nagyobb mennyiségben előállító hazai gyárak jegyzékét. Ly gyárak: A. A. m. kir. pénzverő hivattalal kapcsolatos m. kir. rézgalic gyár és áruka Körömczban, evi termelőkepeség 400 mázsa, 2. M. kir. rézejtő műhely Besztercebányán, évi term. kep. 400—500 q. 3. Hungaria műtrágya kénsv és vegyi ipar részv. társ. Budapestén, évi term. kep. 150 waggon. 4. Klotid első magyar vegyi ipar rész. társ. Bocskón é. t. k. 140 waggon. 5. Hungaria műtrágya kénsv és vegyi ipar részv. társaság Zsolnán é. t. k. 120—200 waggon.

Új szabadalmak. A m. kir. Szabadalmi hivatal a következő szabadalmi leírásokat küldte be a keresk. és iparkamarának:

Egytetemes szerszámgyép vas fém és fa megmunkálására. Eljárás gummiburkolatos örtárgyak előállítására. Mész, cement téglá és agyagáruk égetésére szolgáló folytonosan íző kettős kemence új hővezetéssel. Villamos hőmérséklet-szabályozó. Biztonsági kengyelvas Eljárás és berendezés a koromképződésnek tüzeléseknél való meggátolására. Készülek több ugyanazon vezetékbe kapcsolt távvezető állomás bármelyikének fölbívasára. Elektromos árammérő óra. Ujítások földalatti és egyéb sötét helyiségek megvilágítására szolgáló berendezéseken. Széktámla hajlítógép. Ujítások homokszűrő készülékeken. Lángzó borszerek főzőkhöz.

Budapesti gabonatözsde

május. 23.

A készarüüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg
Bánsági	76	—,00—,00	80	00,00—00,00
»	77	—,00—,00	81	00,00—00,00
»	78	—,00—,00	82	—,00—,00
Tiszavidéki	79	—,00—,00	—	—,00—,00
»	76	5 05—10,10	80	—,00—,00
»	77	15,20—15,30	81	00,00—00,00
Festvidéki	78	15,35—15,45	82	00,00—00,00
»	79	15,50—15,55	—	—,00—,00
»	79	15,— 15 05	80	—,00—,00
Fehérmegyei	76	15,15—15,2	81	—,00—,00
»	78	15,30—15,40	82	00,00—00,00
»	79	15,45—15,50	—	—,00—,00
Bácskai	76	15,10—15,55	80	00,00—,00
»	77	15,25—15,15	81	02,00—,00
»	78	15,40—15,50	82	00,00—00,00
Észak magy	79	—,00—,00	—	—,00—,00
»	78	—,00—,00	80	—,00—,00
»	79	—,00—,00	81	—,00—,00
			Min. hekt.-ben	Ar kilogramm
Rozs elsőrendű	uj	70—72	10 50	10 40
» másodrendű	»	—	9 20	10 25
Árpa takarmánynak	»	60—62	6 75	7,—
» égetni való	»	62—64	7,00	7,50
» serfözdei	—	64—66	8,—	9,50
Zab	—	39—41	7,70	8,—
Tengeri bánsági	uj	—	6,20	6,30
» más nemű	»	—	6,10	6,15
Repeze bánsági	—	—	12,50	13,25

Sertésvásár.

május. 23.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronkint 260 kilogramm feletli sulyban 58—59 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 58—59 krajczár Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi máj. 21-én — volt készlet 41737 darab, 1898 május

hónap 22-án felhajtott 371 drb, 1898 május hónap 22. napján elszállított 137 darab 1898 május hó 23-ik napjára maradt készletben 41.971 darab. — A hizott sertés üzletirányzata csöndes.

CSARNOK.

A spiritizmus terjedése Amerikában.

Irta: **Báró Mikos János.**

(Folytatás és vége.)

Gyakran fölvetik a kérdést; és látszólag nem alaptalanul, hogy ha a spiritizmus nem humberg, hanem valóság, és ha csakugyan vannak becsületes médiumok, a kiknek jelenlétében vagy közbenjárása által természetfölöttinek látszó dolgok történnek, vagy a kik a szelemekkel társalognak és elhalálozott emberektől üzeneteket közvetítenek, ha valoba vannak ilyen emberek, miért leginkább Amerikában születnek elnek és működnek ők és miért nem itt minálunk is? A spiritizisták erre azt válaszolják, hogy valószínűleg nálunk is elég médium van, csak hogy nem tudjuk, mert nem keressük fel őket, mi nem hiszünk a spiritizmusban, nem is kutatjuk; nálunk hiányzik az érdeklődés iránta, azért nincs is médium, jobban mondva nem ismerjük őket. Legtöbb médium kétségkívül a szegényebb néposztályban volna található mert az legszámosabb. Ha minálunk egyik-másik napszamos vagy paraszt leány esetleg ily különös tehetségekkel bírna is, híre valószínűleg nem terjedne tovább a szomszéd falunál, senki se törődne vele, senki sem kutatná. Ha a dolog igen feltűnő volna, akkor bizonyosan beavatkoznának a hatóságok s a médium a kórházba, vagy a holondok házába kerülne, de ezzel aztán vége volna mindennek. Tudományos vizsgálat alá senki sem venne, az kétségtelen, már csak azért sem, mert senki sem akarna magát ezáltal nevétségessé tenni.

Ausztriában különben éppen így áll a dolog. A spiritizisták ott sem tehetek szert a médiumokra, annál kevésbbé tehetnének velők kísérleteket. Neha mégis híre jár, hogy itt-ott valakinek médiumisztikus tehe sézei vannak; azonnal belelelegyedik a sajtó és a hatóság és lehetetlenné tesznek ily személyekkel minden közlekedést. Nekem 3—4 ilyen esetről van tudomásom, az egyikről éppen most ballottam, alig pár hete. Potschgau taluban, Marburg közel szomszédságában van egy kis 8—10 éves leányka, szegény szőlőművesek gyermeke, akik még írni meg olvasni sem tudnak. A kis leány jelenlétében, többek állítása szerint mindenféle zaj halatszik, kopogások a falban az ajtón, a padlón, anélkül, hogy tudnak, hogy ki vagy mi okozza a zajt, ez leginkább este vagy éjjel történik, mikor a leány az ágyban fekszik, és ha falnak fordul arcával, az ütések a falban még erősebbek. Állítják, hogy ha egy idegen lép a szobába, magától felnyitnak a szekrények ajtajai, megmozdulnak a butorok, a csészek és talak elkezdnek csörögni, ha a leány ráteszi kezét egy asztalra, bármily nehéz legyen is, az egyik vége fölemelkedik stb.

Egyik marburgi lapban azonnal megjelent egy cikk „Der Teufel in Potschgau“ felirattal, mely természetesen babonának tartja az egész dolgot, és lehetőleg nevétségessé teszi. Sajnákozik a szerzeteseken, hogy nem sikerült nekik az ördögöt kiűzni a leányból és azt tanácsolja, hogy ha a papságnak nem sikerül a boszorkányhistoriának véget vetni a csendőrség csináljon rendet.

A kis leány ügyét már törvényszék előtt is tárgyalták; és így jött tulajdonképpen napfényre; szolgálatban lévén Marburgban, urnöje föladata a bíróságnál, hogy mióta a leány nála van, nincs nyugalom és mióndent elbeszélte, a mit fennebb em ittem. Es csak a vizsgálóbíró jószívűségének volt köszönhető, hogy a szegény gyermeket be nem csukták, vagy másképp meg nem büntették. Az orvos is azt állította, hogy a 8—10 éves leány furfangos gonosziságból ijesztgette a környezetet. A vége az lett; hogy a gyermeket eltiltották

e szolgálattól (gyermekek játszótársa volt addig) és hazaküldték. Ezelőtt 2—300 évvel alig ha el nem égették volna. Később a hatóság a kórházba küldte a gyermeket, a hol az orvosok hisztéria ellen fogják kezelni, mert véleményük szerint, hisztérikus görcei vannak.

Ez akadályozta azt meg, hogy e sorok írója, ki mint mindenben, úgy a spiritizmus dolgában is a szabad kutatás híve, a feltűnő jelenségeket nem tanulmányozhatta és belőle sem maga, sem mások számára meggyőződéseket nem szerezhetett, bárha erre nézve lépéseket tett is. Mindenki be fogja látni, hogy ily körülmények közt minálunk lehetetlen a spiritizmust tanulmányozni, és lehetetlen, hogy valaki személyesen meggyőződhessek valódiságáról. És ennek folytán nem is kell csodalkoznunk, hogy Amerikában, — ahol az emberek kevésbé elfogultak és következetesebben gondolkodnak és nem hiszik, hogy mert valaki hisztériában szenved, a falban kopogás támad — több médium van, mint itt.

Laibach vidéken is van ily médium, egy öregasszony, de ez is hozzáférhetlen. Miskolcban az alatt, míg az osztya Krisztus testvére és verévé változik, az öregasszony mindenki szemeláttára a levegőbe emelkedik vagy egy lányira a földtől. Ó t. i. rendkívül ajtatos és ebben a pillanatban szent extazisba esik. Én ugyan ezt nem láttam, de el kell hinnem, hogy valami van a dologban, mert oly szemtanuktól hallottam, akik teljes hitelt érdemlők és szavakkal erősítik, eltekintve attól, hogy a közneptől száz és száz szemtanu van, aki látta e csodás jelenséget.

A médiumizmus a spiritizmust ama természet adományának tartja, egy különös tehetségnek, mely éppen olyan, mint a zenei, festői vagy költői tehetség. És ép úgy, mint ezeknek, a médiumizmusnak is különböző fokozatal és különféle variációi feltételezettek, némely médiumnál csupán fizikai tünetek észlelhetők, mások gépiesen irtanak, vagy az iron magától ir a jelenlétükben, mások meg látnoki tehetséggel bírnak. Az igen ritka eset, hogy mindenféle képesség egy személyben egysítve legyen, valamint ritka eset, hogy például egy festő arcképet, tájképet, genreképet egyformán jól fessen. — Továbbá valamint a művészetekre való hajlam fejlesztésre, tökélesbűésre képes, úgy a médiumizmus is. Amerikában pl. ha valamely egyénnél médiumisztikus tehetséget észlelnek, iparkodnak ezt mindinkább fejleszteni, gyakorlat és bizonyos módszer szerint. — Azért van is Amerikában sok jó és megbízható médium.

Ez a tehetség különben úgy látszik, olykor bizonyos vidékhez van kötve, és meglehet, hogy az Egyesült-Államok némely vidéke talán alkalmasabb hozzá, mint Közép-Európa. Ismeretes dolog például, hogy Skócia ország egyes vidéken, ugyszinte Laplandban az ugynevezett kettősítés mindennapi dolog. Ott senki sem csodálkozik azon, ha valaki egy bekövetkezendő eseményt előre közöl az emberekkel, kik aztán meg is vannak győződve róla, hogy az ilyen eset szóról-szóra, minden mellékkörülményeivel be fog következni és pedig pontosan az előre megmondott időben. Ez nem éppen valami nagyon kellemes tehetség — mert a jóslat rendszeren bal-esetre vonatkozik — de nem kevésbé tény, hogy ama vidékeken sokan bírnak e tehetséggel, a mi szinte csak médiumizmus és éppen oly érthetetlen, mint a spiritizmusnak egyéb tüneténye. Sokszor iparkodtak a megjósolt esemény létrejöveteét meggátolni; de minden hiába volt, akkor éppen az igyekezet szolgáltatott okot, hogy a jóvendülés éppen úgy következett be, a mint az illető látta.*

* Közöltük a cikket, mivel a spiritizmus terjedéséről pozitív adatok vannak benne, tanainak és hídelmeinek érdekességét pedig senki sem vonhatja kétségbe. Egy eszmeáramlat, mely milliókat foglalkoztat, bármennyire ellenkezzék is meggyőződésünkkel, különben sem mellőzhető néma hallgatással, s ezért összes olvasóink elismerésére is számítunk. Igérjük, hogy a spiritizmus fejlődését időről-időre hasonló tárgyilagossal cikkekben ismertetjük.

VASUTI MENETREND.

1898. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul:		ó. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyvárad felé*)	d. u.	3 37
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 15
M.-Sziget felé (gyorsvonat)	d. u.	5 22
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	6 55
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	3 —
Szatmár—M.-Sziget-felé	este	8 20
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 25
Miskolcz—Kassa felé	este	7 05
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4 01
H.-Böszörmény—	m. á. v.-tól reg.	5 28
	vásártérről reg.	5 51
B.-Sz.-Mihály felé	m. á. v.-tól d. u.	4 06
	vásár térről d. u.	4 15
	m. á. v.-tól d. e.	11 20
	vásár. térről d. e.	11 29
Füzes-Abony felé (m. á. v. tól)	reg.	4 42
	(vásártérről) reg.	5 —
Ohat-Kócs-Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 16
	vásártérről d. u.	4 27
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 21

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Debreczenbe érkezik:

Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 50
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 40
Nagyvárad—P.-Ladány felől	reg.	7 40
Csak P.-Ladánytól	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12 16
M.-Sziget felől (gyorsvonat)	este	8 54
M.-Sziget felől	este	6 54
Csak Szatmárról	reg.	7 51
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől déli	déli	12 21
Kassa—Miskolcz felől	este	7 57
	vásártérre reg.	8 09
B.-Szt.-Mihály-H.	m. á. v.-hoz reg.	8 17
	vásártérre d. u.	3 22
Böszörmény felől	m. á. v.-hoz d. u.	3 30
	vásártérre este	6 32
	m. á. v.-hoz este	6 41
F.-Abony felől (vásártérre)	d. u.	5 27
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	d. u.	5 36
F.-Abony felől (vásártérre)	reg.	7 50
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	reg.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3 13
Jun. 1-től Sáránd felől	este	9 25

Nyilt-tér.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemő, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert tud szénadtartalmánál fogva, specificus óvóser is a tiphus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénasavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen hűtő, hűgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

